

de raad van de gemeente Westerkwartier
per mail via griffie@westerkwartier.nl

Contactpersoon

Joost Smits

Kenmerk

1969209633

Datum

8 april 2025

Onderwerp

Raadsinformatieavond warmteprogramma 16 april

Geachte leden van de raad,

Op 11 februari hebben wij uw raad via een raadsbrief geïnformeerd over het proces voor het opstellen van het Warmteprogramma Westerkwartier 2026-2035. Op 16 april wordt uw raad hierover verder geïnformeerd tijdens een raadsinformatieavond. Via deze brief sturen wij alvast informatie toe. Ook sturen wij u in de bijlage de evaluatie van de Transitievisie Warmte uit 2021 toe.

Wat is het Warmteprogramma?

Het Warmteprogramma is een instrument dat voortkomt vanuit de Wet gemeentelijke Instrumenten Warmtetransitie (WgiW). De WgiW zal per 1 januari 2026 worden ingevoerd en verplicht gemeenten om uiterlijk eind 2026 een Warmteprogramma op te stellen. Het warmteprogramma wordt ook gezien als een verplicht programma onder de Omgevingswet.

Het Warmteprogramma geeft aan welke stappen de gemeente de komende 10 jaar neemt om het gebruik van aardgas uit te faseren. Het programma gaat specifiek in op dorpen en wijken, welk alternatief voor aardgas hier wordt gezien en op welke termijn de levering van aardgas stopt. Het doel van het Warmteprogramma is dat gemeenten meer regie krijgen op de warmtetransitie en dat inwoners meer handelingsperspectief krijgen rondom het verduurzamen van de eigen woning.

Het Warmteprogramma gaat met name in op de planning voor de komende 10 jaar. Iedere 5 jaar moet het programma worden geactualiseerd en gaat dan over de daaropvolgende 10 jaar.

Evaluatie Transitievisie Warmte

Als verplicht onderdeel van het Warmteprogramma dient het vorige programma te worden geëvalueerd. In dit geval gaat het om de Transitievisie Warmte die in 2021 is vastgesteld. De evaluatie kunt u terugvinden in de bijlage van deze raadsbrief.

Als we kijken naar de warmtetransitie in onze gemeente zien we dat het energieverbruik in de gebouwde omgeving (woningen + utiliteit) sinds 2020 behoorlijk gedaald is met circa 30%. Dit komt vooral door een fors lager aardgasverbruik. De oorzaak hiervan is deels terug te leiden naar de energiecrisis uit 2022 toen inwoners door de hoge energieprijzen veel minder gas zijn gaan gebruiken. Ook zien we dat meer woningen aardgasvrij zijn geworden, in totaal zijn er 600 bestaande woningen van het aardgas af gegaan. Veel inwoners zijn overgestapt op (hybride) warmtepompen dit zien we ook terug in een toename van het elektriciteitsverbruik (circa 10%).

De afgelopen jaren zijn er veel acties op het gebied van energiebesparing geweest, toch zien we dat we nog niet alle inwoners hiermee bereiken, met name het bereiken van kwetsbare huishoudens is een opgave. Er zijn verschillende onderzoeken naar warmtenetten in onze gemeente geweest, hieruit komt dat veel technisch haalbaar is maar dat extra financiering nog wel benodigd is. In de warmtetransitie werken we ook veel samen met belangrijke stakeholders (zoals de netbeheerder en woningcorporatie). De onderlinge werkzaamheden stemmen we steeds meer op elkaar af, deze processen kunnen nog wel geoptimaliseerd worden.

Aanwijsbevoegdheid

De WgiW geeft gemeenten ook de mogelijkheid om gebieden aan te wijzen die eerder dan 2050 (doelstelling klimaatakkoord) van het aardgas afaan. In het Warmteprogramma kan een voornemen worden opgenomen voor het gebruiken van de aanwijsbevoegdheid. Het college heeft de bevoegdheid om het Warmteprogramma vast te stellen. Hiermee is het daadwerkelijk besluit nog geen feit. Er dient een uitvoeringsplan opgesteld te worden waarin onder andere de technische haalbaarheid, betaalbaarheid voor inwoners en draagvlak onderbouwd wordt. Op basis hiervan kan de raad besluiten om de aanwijsbevoegdheid te gebruiken, dit wordt gedaan door het wijzigen van het omgevingsplan. In het Omgevingsplan wordt dan opgenomen dat vanaf een bepaalde datum (minimaal 8 jaar na besluit) geen gaslevering meer plaatsvindt binnen een bepaald gebied.

Redenen om de aanwijsbevoegdheid in te zetten kunnen zijn dat er in een bepaald gebied een warmtenet wordt aangelegd of omdat er een initiatief vanuit de inwoners is om aardgasvrij te worden. Het inzetten van de aanwijsbevoegdheid kan bijdragen aan de deelname bij deze projecten en het versnellen van de warmtetransitie.

Bij de inzet van de aanwijsbevoegdheid wordt er een voorkeursalternatief gekozen, deze is opgenomen in het Warmteprogramma en verder onderbouwd in het uitvoeringsplan. Een inwoner mag kiezen om op een andere manier de woning aardgasvrij te maken. Dit is

toegestaan mits het een gelijkwaardige duurzame oplossing is, bijvoorbeeld een inwoner kiest voor een warmtepomp in plaats van een warmtenet.

Raadsinformatieavond 16 april

Op 16 april gaan wij graag verder met u in gesprek over het warmteprogramma. Hiervoor wordt een raadsinformatieavond georganiseerd waarvoor u inmiddels een uitnodiging heeft ontvangen. Tijdens deze avond informeren wij u over het Warmteprogramma, de daarbij behorende aanwijsbevoegdheid en de aanpak in het Westerkwartier. Tijdens de avond willen we met behulp van een aantal stellingen met u in gesprek gaan over de uitgangspunten voor het Warmteprogramma en mogelijke inzet van de aanwijsbevoegdheid. De uitkomsten hiervan worden meegewogen in de concept keuzes voor het Warmteprogramma.

Vervolg

In het voorjaar wordt ook een enquête verspreid o.a. onder het Burgerpanel Westerkwartier. In deze enquête willen wij onze inwoners vragen hoe zij denken over het verduurzamen van de woningen en het aardgasvrij worden. Daarnaast voeren we een analyse uit voor de meest geschikte warmteoplossingen per dorp en wijk. De uitkomsten hiervan worden ook meegenomen in de concept keuzes voor het Warmteprogramma. Na de zomer komen wij bij uw raad terug met de concept keuzes en bespreken wij deze graag met u.

Bij deze vertrouwen wij erop u voldoende te hebben geïnformeerd. We hopen verschillende leden van uw raad en de steunfracties bij de raadsinformatieavond op 16 april te treffen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier,

A. van der Tuuk, burgemeester
R. Kleijnen, secretaris

Bijlage: Evaluatie Transitievisie Warmte